

El mercat arracona la literatura en valencià

Les traves a la seua distribució contrasten amb el bon moment dels escriptors

L'Informatiu - SUSANNA LIGERO TORMO 16-Set-2011

La literatura en valencià viu un moment d'esplendor en l'àmbit creatiu que no es reflecteix un èxit de vendes corresponent. Parlem amb l'escriptor Vicent Usó sobre els entrebancs amb què es troben els llibres en valencià a València, i com la divisió de la comunitat lingüística a una banda i altra de les fronteres administratives perjudica més encara el sector.

Com ja vam comentar la setmana passada a l'Informatiu, una delegació gens menyspreable d'escriptors valencians ha viatjat de la mà de l'Associació d'Editors del País Valencià a la Setmana del Llibre en català que se celebra del 9 al 18 de setembre en el Parc de la Ciutadella de Barcelona. La primera ronda de participació dels autors valencians a la Setmana ha comptat amb una bona acollida: tant les presentacions de llibres que van tenir lloc el dissabte com les del diumenge van despertar molt d'interès, i posteriorment escriptors com Josep Ballester, Jovi Lozano o Salvador Vendrell van estar signant llibres per als lectors catalans que s'hi van acostar.

Però sens dubte l'acte organitzat per l'AEPV que més èxit ha tingut ha estat la taula redona Publicar aquí o allà en la qual dissabte 10 van participar l'escriptora alcoiana Isabel-Clara Simó i l'autor de Vil·la-Real Vicent Usó, moderats per el periodista valencià Vicent Sanchis. A l'acte, pel moment el que ha tingut un major nombre d'assistència d'aquells dedicats als adults, es van tractar les vicissituds d'escriptors valencians i catalans per a publicar a una banda i altra d'una frontera que planteja entrebancs que poc tenen a veure amb la seua natura administrativa. Caldria un impuls valent per part dels sectors empresarials perquè la distribució millorara ostensiblement en aquest aspecte, i en aquests temps de crisi, s'hauria d'esperar que foren les autoritats governatives les encarregades de donar-hi l'espenta

Des d'este diari, ens vam posar en contacte amb l'escriptor Vicent Usó, autor de novel·les com El músic del bulevard de Rossini, finalista del Premi Sant Jordi a 2008. Segons Usó, aquesta "ratlla" entre els dos territoris a "l'era de les comunicacions no hauria de ser un inconvenient" perquè el material produït a una i altra banda circule amb fluïdesa per la totalitat dels territoris catalanoparlants. És obvi que factors de caire polític entren a l'equació, i en conseqüència "la comunitat lingüística se'n veu afectada". També el Secretari Tècnic de l'AEPV, Manel Romero, comentava a l'Informatiu com fins i tot algunes cases editorials catalanes, amb més potència i capacitat promocional, ho tenen molt cops més difícil per publicar al País Valencià que no en el cas contrari.

Això també és deu al fet que, tot i la vitalitat de les editorials valencianes, la producció de literatura en valencià no troba fàcilment el seu públic. Com assenyala Vicent Usó, les causes són en bona part estructurals: d'una banda, la literatura en castellà tendeix a acaparar els mercats, i per tant, l'atenció dels lectors; de l'altra, certes actituds polítiques al País Valencià respecte al tema lingüístic, que remunten als temps de la transició, han convertit la llengua en "objecte de polèmica", en lloc de la ferramenta de comunicació i producció cultural que hauria de ser. A estes circumstàncies, afegeix Usó, se'ls uneix una conjuntural: les empreses editorials i llibreries en general es troben en una situació complexa. No acaben de pair l'arribada del llibre electrònic, ni tampoc el pes que la venda de llibres a Internet, a través de pàgines web com Amazon, està prenent, i per tant "redueixen el seu marge d'aposta". Van a allò segur i conegut, i la literatura valenciana, amb un públic ja prou minoritari, va veient-se cada cop més arraconada cap al fons dels prestatges a les llibreries.

Açò ocorre en un moment en què la literatura valenciana es troba en “un dels millors moments de la nostra història”. A banda de qualitat i quantitat, la diversitat dels gèneres ha tornat a aflorar, i s'està publicant narració, teatre, poesia, assaig... Les lletres valencianes estan més dinàmiques que mai, però es mouen per sobre de la demanda. Una demanda que es calcula, pel que tot sembla indicar, més en base als criteris dels comerciants de llibres que no segons el públic potencialment interessat.

Caldria un impuls valent per part dels sectors empresarials perquè la distribució millorara ostensiblement en aquest aspecte, i en aquests temps de crisi, s'hauria d'esperar que foren les autoritats governatives les encarregades de donar-hi l'espenta. Lamentablement, també en temps de crisi es tendeix a caure en l'error de considerar cultura i educació secundàries. Tot i l'èxit dels nostres escriptors, visible gràcies a iniciatives com la de l'AEPV a la Setmana del Llibre en català, sembla que encara haurem d'esperar per viure eixe moment d'entrar a una llibreria del centre de València i veure els prestatges principals plens a vessar de títols en valencià.

L'Informatiu - SUSANNA LIGERO TORMO